

Sygn. akt III AUa 929/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 marca 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Marek Żurecki (spr.)
Sędziowie	SSO del. Anna Petri SSA Tadeusz Szweda
Protokolant	Elżbieta Szewczyk

po rozpoznaniu w dniu 23 marca 2017r. w Katowicach

sprawy z odwołania M. T. (M. T.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek apelacji ubezpieczonej M. T.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach Ośrodka Zamiejscowego w Rybniku z dnia 9 marca 2016r. sygn. akt IX U 1958/14

oddala apelację.

/-/SSO del. A. Petri /-/SSA M. Żurecki /-/SSA T. Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 929/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. stwierdził, że M. T. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu pozarolniczej działalności od dnia 1 lutego 2012r. do 30 listopada 2013r.

Wyrokiem z dnia 9 marca 2016r. Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku oddalił odwołanie ubezpieczonej domagającej się ustalenia, że w okresie objętym decyzją podlegała ustawodawstwu słowackiemu.

Sąd ustalił, że ubezpieczona od 10 maja 2005r. do 30 listopada 2013r. prowadziła działalność gospodarczą w Polsce.

W dniu 1 lutego 2012r. ubezpieczona zawarła umowę o pracę z firmą (...) s.r.o. w C. na podstawie której miała rozdáwać ulotki reklamowe miejscowym firmom za wynagrodzeniem 40 euro miesięcznie.

Organ rentowy pismem z 27 maja 2014r. zawiadomił ubezpieczoną, że w okresie od 1 lutego 2012r. do 30 listopada 2013r. w stosunku do niej ma zastosowanie ustawodawstwo polskie. Jednocześnie organ rentowy przekazał informację o ustaleniu tymczasowego podlegania w zakresie ubezpieczeń społecznych ustawodawstwu polskiemu słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, która nie wniosła zastrzeżeń w terminie 2 miesięcy. W związku z tym organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

Sąd wskazał ponadto, że słowacka instytucja ubezpieczeń w piśmie z dnia 25 listopada 2015r. podała, że ubezpieczona z tytułu zatrudnienia w firmie (...) s.r.o. nie podlega ubezpieczeniom społecznym na Słowacji.

Sąd Okręgowy nie uwzględnił odwołania ubezpieczonej stwierdzając, że w okolicznościach sprawy organ rentowy prawidłowo ustalił jako właściwe ustawodawstwo polskie ponieważ art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego z dnia 29 kwietnia 2004r. nie mógł mieć zastosowania w sytuacji gdy nie miało miejsca faktyczne wykonywanie pracy najemnej na terenie Republiki Słowackiej. Sąd stwierdził, że organ rentowy prawidłowo zastosował procedury przewidziane w art. 16 rozporządzenia nr 987/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 września 2009r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004.

Organ rentowy wszczął procedurę wyjaśniającą, powiadomił słowacką instytucję ubezpieczeniową o tymczasowym ustaleniu ustawodawstwa polskiego i w terminie 2 miesięcy oczekiwał na informację o niemożliwości zaakceptowania takiego ustalenia lub odmiennej opinii w tej kwestii.

W apelacji od wyroku ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez ustalenie, że w okresie objętym sporem podlegała w zakresie ubezpieczeń społecznych ustawodawstwu słowackiemu i w konsekwencji nie podlegała ubezpieczeniom z tytułu pozarolniczej działalności w Polsce lub o uchylenie zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

Skarżąca zarzuciła nieważność postępowania w związku z niewezwaniem do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego spółki (...) s.r.o. w C.. Ponadto apelująca zarzuciła naruszenie art. 13 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 poprzez jego niezastosowanie przez organ rentowy w sytuacji przedłożenia dokumentów potwierdzających istnienie stosunku pracy najemnej na Słowacji i legitymowania się numerem ubezpieczenia słowackiego co wykluczało dokonywanie ustaleń przeciwko tego rodzaju dowodom.

Skarżąca zarzuciła zaniechanie przez organ rentowy współpracy ze słowacką instytucją ubezpieczeń w zakresie ważności dokumentów (dokumentu zgłoszenia do ubezpieczeń na Słowacji oraz postępowania przed słowackim sądem powszechnym w przedmiocie ważności tytułu ubezpieczenia).

Sąd Apelacyjny oddalił apelację jako bezzasadną.

Okoliczności faktyczne wskazane przez Sąd Okręgowy oznaczają, że ubezpieczona niewątpliwie weszła w stosunki ubezpieczenia społecznego

o charakterze transgranicznym przez jednoczesne wykonywanie działalności gospodarczej i pracy najemnej w różnych państwach Unii Europejskiej.

Zastosowanie miały więc przepisy wspólnotowej koordynacji, tj. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (rozporządzenie podstawowe) oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 987/2009 z dnia 16 września 2009r. dotyczące wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 (rozporządzenie wykonawcze).

Sąd nie uwzględnił apelacji wobec ustalenia, że skarżąca nie uzyskała dokumentu, który potwierdziłby, że wobec niej zastosowanie mają przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych innego państwa niż państwo wykonywania działalności gospodarczej. Dokumentem takim jest formularz A-1 wydawany na podstawie art. 19 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego 987/2009.

Apelująca w toku postępowania nie uzyskała na Słowacji dokumentu A-1, którego treścią byłby związany zarówno ZUS jak i sąd.

Dla rozstrzygnięcia sprawy istotne było ustalenie, że instytucje ubezpieczeniowe obu zainteresowanych państw były zgodne co do podlegania przez ubezpieczoną polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych w spornym okresie. Przeprowadzona przez organ rentowy procedura ustalenia właściwego ustawodawstwa nie dawała podstaw dla uchylenia lub zmiany zaskarżonej decyzji.

Organ rentowy dysponując informacją słowackiej instytucji ubezpieczeniowej, że (...) s.r.o. w C. jest tzw. firmą skrzynkową w której nie dochodzi do realnego wykonywania pracy przez pracowników i w takiej sytuacji praca na terenie Słowacji nie może być brana pod uwagę dla celów określenia właściwego ustawodawstwa – miał podstawy dla powzięcia wątpliwości i wydania decyzji tymczasowej o ustaleniu ustawodawstwa polskiego. Decyzja taka została wydana w dniu 27 maja 2014r. Decyzja ta została przekazana słowackiej instytucji ubezpieczeniowej wraz z dokumentami przedłożonym przez ubezpieczoną. Decyzja została doręczona w dniu 2 czerwca 2014r. i zaznaczono w niej, że decyzja ta została wydana na podstawie art. 16 ust. 2 rozporządzenia nr 987/2009.

Wątpliwość rozstrzygnięcia zawartego w decyzji z dnia 27 maja 2014r. mogła zostać podniesiona przez instytucję słowacką w terminie 2 miesięcy od jej doręczenia.

W sprawie ubezpieczonej jednak takich rozbieżności nie było. W związku z tym decyzja o tymczasowym ustaleniu ustawodawstwa polskiego stała się ostateczna i otworzyła możliwość dla wydania zaskarżonej decyzji z dnia 6 października 2014r.

Należy zauważyć, że w toku postępowania odwoławczego Socialna Poistovna powiadomiła o jednoznacznym ustaleniu, że skarżąca nie podlega systemowi ubezpieczenia społecznego na terenie Słowacji od dnia 1 lutego 2012r. z tytułu umowy zawartej z firmą (...). Powiadamiając o powyższym instytucja słowacka przesłała skarżącej decyzję z dnia 5 marca 2014r.

W sprawie nie zachodziła nieważność postępowania podnoszona przez apelującą albowiem w postępowaniu dotyczącym ustalenia ustawodawstwa właściwego zarówno organ rentowy jak i Sąd odwoławczy nie mają kompetencji dla dokonywania oceny ważności stosunku prawnego stanowiącego tytuł ubezpieczenia społecznego w innym państwie członkowskim.

W związku z tym nie zachodziła w sprawie potrzeba wezwania do udziału

w charakterze zainteresowanego firmy (...).

/-/SSO del. A. Petri /-/SSA M. Żurecki /-/SSA T. Szweda

Sędzia Przewodniczący Sędzia

MP